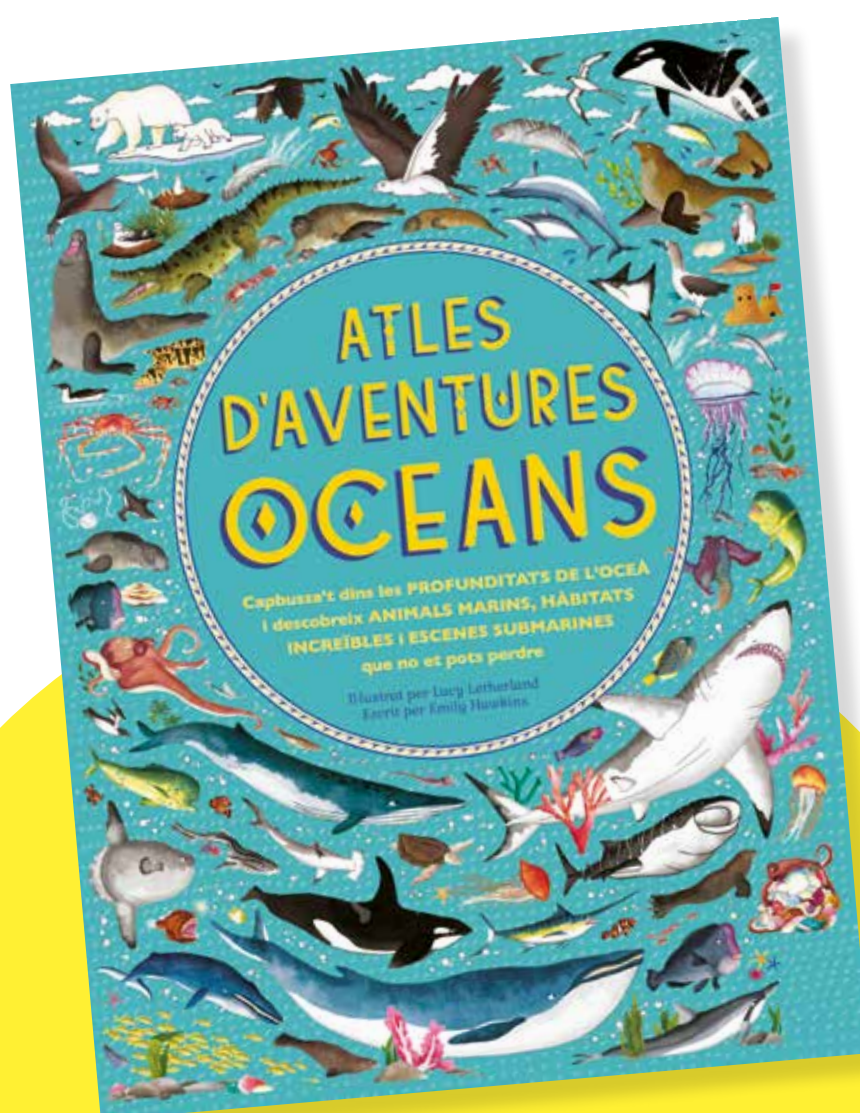

GUIA
DIDÀCTICA

Atles d'aventures
OCEANS

Guia desenvolupada per Marta Costa

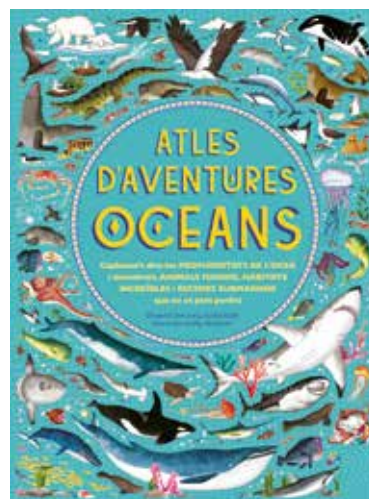
© Editorial Flamboyant

Flamboyant

Aquest llibre, igual que la resta de llibres de coneixements, contribueix a desenvolupar estratègies intel·lectuals bàsiques com ara classificar, comparar, observar, buscar, reconèixer, prioritzar, etc., així com encuriosir i motivar les ganes d'aprendre a través de textos i imatges. Només així serem capaços de valorar la riquesa natural i preservar-la.

Atles d'aventures. Oceans és el quart llibre de la sèrie «Atles d'aventures», que inclou els títols **Atles d'aventures**, **Atles d'aventures animals** i **Atles d'aventures dinosaures**. Aquesta vegada, ens endinsem en les profunditats dels oceans i descobrim la diversitat d'éssers vius que hi habiten.

QUÈ SABEM?

Abans de la lectura

Una bona manera d'introduir aquest llibre és relacionar-lo amb l'ecologia i el medi ambient. Parleu de la superfície d'aigua que embolcalla el planeta i de com n'és d'important per a l'equilibri de la vida a la Terra. Aproveiteu, si ho creieu oportú, per recordar o explicar què és el cicle de l'aigua i com funciona.

El debat sobre la importància de tenir cura del planeta inclou tenir cura dels oceans. Debateu entre tots en quina situació es troben i quines intervencions humanes els són perjudicials.

Us heu plantejat quina vida s'amaga sota l'aigua? Mostreu la coberta i la contracoberta als alumnes, a veure si reconeixen cap criatura de les que hi apareixen. Pregunteu-los quins animals i quina fauna habiten els oceans. A partir de les seves intervencions, intenteu generar interès per saber-ne més.

Coneixen la paraula *atles*? En geografia, per exemple, es refereix a una col·lecció de mapes en un volum. En medicina, és un recull d'il·lustracions, esquemes o fotografies que acompanyen una obra (per exemple, *Atles d'anatomia*). Què deu voler dir en el cas d'**Atles d'aventures. Oceans**? De quina manera es deuen presentar els continguts?

LLEGIM I MIREM

Durant la lectura

A partir de cicle mitjà, podeu introduir la lectura vosaltres i després deixar que la completin ells. De tota manera, val la pena que preu atenció a les primeres i últimes pàgines i les comenteu amb tot el grup per tal d'ajudar-los a estructurar més bé la lectura, tant si la fan individualment o en petits grups.

Pàgines inicials

- ◆ **Mapamundi** amb els noms dels continents i els oceans i imatges de la flora i la fauna més representativa de cada zona.
- ◆ **Índex dels continguts** agrupats per oceans i el títol literari que fa referència a cada animal.

Primeres pàgines

- ◆ **Introducció al llibre** amb imatges de totes les criatures que hi trobaran amb el seu nom.
- ◆ **Contextualització geogràfica i històrica** amb textos i mapes aclaridors.

Pàgines finals

- ◆ Doble pàgina dedicada a la **conscienciació ecològica**.
- ◆ **Joc d'atenció visual**.
- ◆ **Índex de conceptes** ordenats alfabèticament.

Estructura de les làmines

Un cop hàgiu comentat les pàgines inicials i les finals, mostreu-los com s'estructura cada apartat. Com indica l'índex de continguts, les làmines s'agrupen per oceà i cada apartat conté:

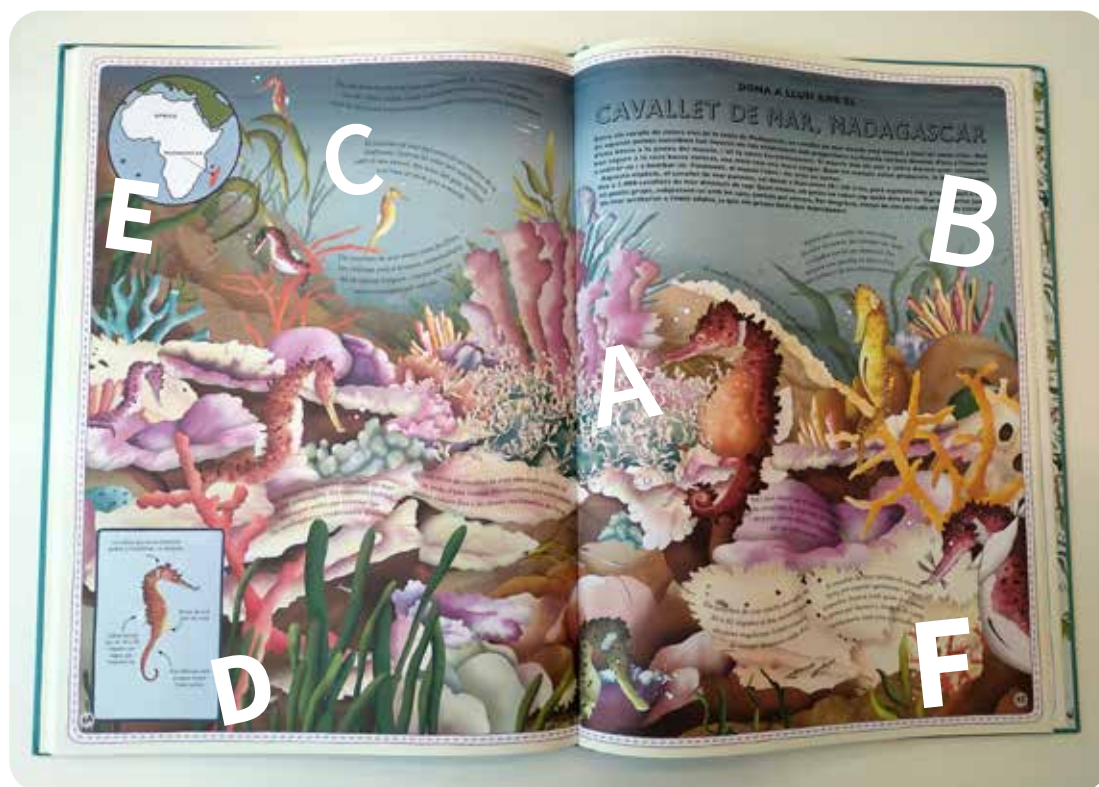

Presentació

- A.** Text de presentació de l'oceà i mapa amb il·lustracions de la fauna acompanyades d'un petit text informatiu.
- B.** Una vista aèria de l'oceà que indica la seva localització dins el globus terrestre.

Làmines

- A.** Escena sencera on hi trobem l'animal protagonista, altres animals i el seu hàbitat.
- B.** Text informatiu sobre un tret característic i destacat de l'animal.
- C.** Textos complementaris sobre l'animal, el seu hàbitat i altres criatures que l'habiten.
- D.** Il·lustració independent amb informació d'ampliació.
- E.** Detall de la zona geogràfica on és més habitual trobar l'espècie amb informacions complementàries (migracions, illes, costes, etc.).
- F.** Elements i objectes en clau d'humor, propis dels humans, com ara vestuari, costums a l'hora de banyar-se, etc.

FEM

Després de la lectura

En aquest apartat us proposem dues activitats relacionades amb l'ecologia i la responsabilitat envers el medi ambient. Inclouen una fitxa amb la informació bàsica, una explicació amb el desenvolupament de l'activitat i alguns exemples.

ELABOREM UNA ENQUESTA

Nivell	Cicle mitjà i superior (8-12 anys)
Materials	Llibres de coneixement sobre ecologia en general i ecologia marina Dispositius amb connexió a Internet Material per escriure
Àrea de coneixement	Coneixement del medi Matemàtiques Llengua
Objectius	Conèixer accions responsables per ajudar a millorar l'estat dels oceans. Fer una enquesta a partir de l'elaboració d'un qüestionari. Interpretar resultats d'una enquesta i representar-los amb gràfics.
Competències bàsiques. Àmbits i dimensions	Àmbit de coneixement del medi: dimensió món actual / Dimensió Salut i equilibri personal Àmbit lingüístic: dimensió comunicació oral / dimensió comprensió lectora / dimensió expressió escrita Àmbit matemàtic: dimensió comunicació i representació Àmbit digital: dimensió instruments i aplicacions / dimensió tractament de la informació i organització dels entorns de treball i d'aprenentatge
Agrupació	Gran grup, parelles i grups de quatre o cinc
Durada	4 o 5 sessions de treball (50-60 minuts)

Desenvolupament

Us proposem fer una enquesta per conèixer el grau de responsabilitat mediambiental de les persones del vostre entorn, concretament sobre l'estat de l'aigua i la vida als oceans.

Per dur a terme l'enquesta, expliqueu-los que hi haurà diferents fases: pensar la **finalitat** (que ja ve donada amb la proposta de l'activitat), elaborar el **qüestionari**, realitzar les **entrevistes** (o difondre el qüestionari, si és en línia), **analitzar** els resultats i extreure'n **conclusions**.

El qüestionari

Consensueu un únic qüestionari, encara que treballem per grups, de manera que després es puguin posar en comú tots els resultats obtinguts. Proposeu a l'alumnat que busqui informació sobre accions responsables que no facin malbé els oceans ni la vida marina. Per exemple:

- ▶ *Obtenir informació sobre els oceans i la vida marina (lectures, documentals, etc.).*
- ▶ *Reduir les emissions de CO₂ i el consum d'energia (per reduir els efectes del canvi climàtic).*
- ▶ *Fer servir menys productes amb envàs de plàstic (reutilitzar ampolles, guardar els aliments en recipients que no siguin d'un sol ús, emprar bosses de tela per fer la compra...).*
- ▶ *Comprar de forma sostenible el peix (no menjar espècies sobreexplotades).*
- ▶ *Tenir cura de les platges i no embrutar-les.*
- ▶ *No comprar productes que s'aprofitin de la vida marina (corall, tortugues, tauró...).*
- ▶ *Viatjar pel mar de manera responsable.*
- ▶ *Donar suport a les organitzacions que vetllen per protegir els oceans.*

A continuació, formuleu una o més preguntes a partir de cada punt anterior i definiu les opcions de resposta (tancada o oberta).

- ▶ *Quin és el teu grau de coneixement sobre la vida als oceans?*
☐ Molt baix ☐ Baix ☐ Mitjà ☐ Alt ☐ Molt alt

- ▶ *T'agrada documentar-te i investigar sobre la vida marina?*
☐ Gens ☐ No gaire ☐ Una mica ☐ Bastant ☐ Molt

- ▶ *Creus que és necessari fer-ho? Per què?*
.....

- ▶ *Coneixes cap manera de reduir el consum d'energia en l'àmbit quotidià?*
☐ Sí ☐ No

- ▶ *Quines?*
.....

- ▶ *Utilitzes productes de plàstic?*
☐ Cap ni un ☐ Pocs ☐ Alguns ☐ Bastants ☐ Molts

- ▶ *De quina manera podries reduir-ne l'ús?*
.....

Les entrevistes

Per parelles, entrevisteu les persones del vostre entorn (anoteu-ne l'edat i, si es tracta d'adults, la professió).

Els resultats (anàlisi i conclusions)

Poseu en comú les respostes i extraieu-ne els resultats. Elaboreu els gràfics que cregueu oportuns per tal d'explicar aquesta petita investigació i, finalment, redacteu unes conclusions.

Estirem el fil...

Si us ve de gust, elaboreu l'enquesta en format digital, creant un qüestionari en línia. D'aquesta manera, també podreu arribar a més gent i tenir una mostra més gran. A Internet es poden trobar fàcilment eines útils, tant gratuïtes com de pagament (**Google Forms**, **Survey Monkey**, **Survio** o **E-Encuesta**, per exemple).

UN MAR DE PLÀSTIC

Nivell	Cicle mitjà i superior (8-12 anys)
Materials	Dispositius amb accés a Internet Material per escriure Editor de vídeo
Àrea de coneixement	Coneixement del medi Expressió artística: visual i plàstica Llengua
Objectius	Elaborar una petita peça audiovisual Prendre consciència de la contaminació dels oceans
Competències bàsiques.	Àmbit expressió artística: dimensió interpretació i producció
Àmbits i dimensions	Àmbit de coneixement del Medi: dimensió món actual Àmbit digital: dimensió tractament de la informació Àmbit lingüístic: dimensió expressió escrita Àmbit d'educació amb valors: dimensió personal / dimensió interpersonal / dimensió social
Agrupació	Grups de tres o quatre
Durada	Entre 4 i 6 sessions de treball

Desenvolupament

Aquesta activitat consisteix a elaborar un petit espot publicitari de conscienciació sobre la situació crítica del plàstic als oceans. En grups de tres o quatre, els alumnes hauran d'elaborar una petita peça audiovisual que transmeti el missatge que els oceans estan en perill, entre moltes altres coses, a causa de l'alta concentració de plàstics.

Ajudeu el vostre alumnat estructurant les fases del treball:

- ▶ Elaborar el guió de la peça (tenir en compte el text, les imatges i el so).
- ▶ Pensar un eslògan o frase destacada.
- ▶ Cercar les imatges i els sons (o bé enregistrar-los).
- ▶ Editar l'audiovisual.
- ▶ Visionar en grup tots els vídeos.

Photo by Lucien Wanda from Pexels

Podeu treballar amb un editor de vídeo de programari lliure, com ara el **ShotCut**.

Estirem el fil...

Si en teniu l'oportunitat, podeu fer una sortida a la platja per recollir residus. És possible que hi hagi alguna entitat, associació o organització a la zona que ja estigui habituada a coordinar accions d'aquest tipus. Si és així, aprofiteu per preparar la sortida conjuntament.

Recordeu que, per prevenció, cal protegir-se les mans amb guants o fer ús de braços metàl·lics per a la recollida de residus. El més important d'aquesta activitat és conèixer de primera mà les platges de l'entorn proper i sensibilitzar-se amb el seu estat.

Consulta més guies didàctiques a la nostra pàgina web (www.editorialflamboyant.com).